

የትንሣኤው ትርጉም በዓሉና አከባበሩ

- «ትንሣኤ» የሚለው ቃል የግእዝ ቋንቋ ነው።

- መገኛ ቃሉም «ተንሥእ» = ተነሣ የሚለው ግሥ ይሆናል።

- «ትንሣኤ» ማለት ታዲያ = መነሣት፣ አነሣሥ ሐዲስ ሕይወት ማግኘት ማለትን ያመለክታል።

- «ትንሣኤ» በሊቃውንት ቤተ ክርስቲያን በየመልኩ፣ በየዐይነቱ ሲተረጎም ዐምስት ክፍል አለው።

- አንደኛው «ትንሣኤ» ኅሊና ነው። ይህም ማለት ተዘክሮተ እግዚአብሔር ነው።

- ሁለተኛውም «ትንሣኤ» ልቡና ነው። የዚህም ምስጢሩ ቃለ እግዚአብሔርን መስማትና በንስሐ እየታደሱ በሕይወት መኖር ነው።

- ሦስተኛው «ትንሣኤ» ለጊዜው የሙታን በሥጋ መነሣት ይሆናል። ነገር ግን ድጋሚ ሞት ይከተለዋል።

- አራተኛው «ትንሣኤ» የክርስቶስ በገዛ የባሕርይ ሥልጣኑ ሞትን ድል አድርጎ መነሣት ነው። የእርስ ትምህርታችንም መሠረት ይኸው እንደሆነ ይታወቃል፤ ብለን ተስፋ አናደርጋለን።

- ዐምስተኛውና የመጨረሻው «ትንሣኤ» ደረጃም የባሕርይ አምላክ የጌታችን የመድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስን «ትንሣኤ» መሠረት ያደረገ «ትንሣኤ ዘጉባኤ» ነው። ይህም ከዓለም ኅልፈት በኋላ ሰው ሁሉ እንደየሥራው ለክብርና ለውርደት፣ ለጽድቅና ለኩነቴ በአንድነት የሚነሣው የዘለዓለም ትንሣኤ ይሆናል።

- ወደተነሣንበት ዐላማ ስንመለስ የትንሣኤ በዓል በቃሉም ምስጢር በይዘቱም ስለሚመሳሰሉ ጥላው ምሳሌውም፣ ስለሆነ «ፋሲካ» ተብሎ ይጠራል።

- «ፋሲካ» ማለት በዕብራይስጥ ቋንቋ «ፌሳሕ» በጽርእ በግሪክኛው «ሰኻ» ይባላል። ይህም ወደ እኛው ግእዝና ዐማርኛ ቋንቋችን ሲመለስ ፍሥሕ ዕድወት = ማዕዶት፣ በዓለ ናእት = የቂጣ በዓል፣ እየተቸኮለ የሚበላ መሥዋዕት፣ መሻገር መሸጋገር ማለት ነው። ነጮቹ በእንግሊዝኛው «ስኦስር» ይሉታል የዚህም ታሪካዊ መልእክቱ በዘመነ ኦሪት ይከበር የነበረው በዓለ ፋሲካ እስራኤል ዘሥጋ ከግብጽ የባርነት ቀንበር ወደነፃነት የተላለፉበት፣ ከከባድ ሐዘን ወደ ፍጹም ደስታ፣ የተሸጋገሩበት በዓል ነበር። በዚህ ኦሪታዊ ምሳሌ በዓል አሁን አማናዊው በዓል «ትንሣኤ» ተተክቶበታል።

- ፋሲካ፣ በዓለ ትንሣኤ በዘመነ ሐዲስ እስራኤል ዘንፍስ የሆኑት ምእመናን ክርስቶስ ትንሣኤውን የሚያከብሩበት ዕለት ሆኖ በእርሱ ትንሣኤ

- ከኅጢአት ወደ ጽድቅ፣

- ከኅሳር = ከውርደት ወደክብር፣

- ከጠላት ሰይጣን አገዛዝ ወደ ዘለዓለማዊ ነፃነት፣

- ከአደፈ፣ ከጐሰቆለ አሮጌ ሕይወት ወደ ሐዲስ ሕይወት የተሻገሩበት ታላቅ መንፈሳዊ የነፃነት በዓል ነው።

- ክርስቲያኖች የትንሣኤን በዓል በታላቅ ደስታና መንፈሳዊ ስሜት ያከብሩታል። ስለዚህም ከበዓላት ሁሉ የበለጠ ሆኖ ይታያል።

- መድኃኒታችን ሞትን በሞቱ ድል መትቶ፣ ስሙና መቃብርን አዋፍቶ በሥልጣኑ የተነሣው መጋቢት 29 ቀን በ 34 ዓ.ም እንደሆነ ታሪክ ቤተ ክርስቲያን ያስረዳል።

- የትንሣኤ በዓል መከበር የጀመረው በቅዱሳን ሐዋርያትና በሰብዐ አርድእት፣ ኋላም በየጊዜው በተነሡት ተከታዮቹ ምእመናን ነው። ድምቀቱና የአከባበር ሥርዐቱ ያበዛ ይቀነስ እንደሆነ እንጂ መከበሩ ተቋርጦ አያውቅም። «እንኳን ለብርሃነ ትንሣኤው አደረሰን»

- ሲወርድ ሲወራረድ ከዚህ በደረሰው ትውፊት መሠረት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ግብረ ሕማማቱን ስታነብ ሰንብታ ለትንሣኤ እሑድ አዋቢያ ማታ በ 2 ሰዓት «ለጸሎት ተሰብስቡ» የደወለ ድምፅ ታስማለች።

- ካህናቱ ተሰብስበው ሥርዐቱን በጸሎት ይጀምራሉ። ሕዝቡም ያሰበሰባል። ቤተ ክርስቲያኑንም ይሞላዋል።

- ካህናቱ ሁሉ ለጸሎት ፍትሐትም፣ ለሥርዐቱም መዝሙረ ዳዊት፣ ነቢያት፣ ሰሎሞንና ውዳሴ ማርያም ከደገሙ በኋላ «ተፈሥሐ ማርያም ለአዳም